

GUIA DOCENT

ÀFRICA I ÀSIA CONTEMPORÀNIA (14490)

LLICENCIAT EN HISTÒRIA (PLA 2000)

CURS ACADÈMIC 2005-2006

PROFESSOR :

Anaclet Pons Pons

I.- DADES INICIALS D'IDENTIFICACIÓ

Nom de l'assignatura:	Àfrica i Àsia Contemporània
Caràcter:	Optatiu
Titulació:	Llicenciat en Història
Cicle:	Primer cicle
Departament:	Història Contemporània
Professor/s responsable/s:	Anaclet Pons Departament d'Història Contemporània 5é Pis de la Facultat de Geografia i Història Anaclet.Pons@uv.es

II.- INTRODUCCIÓ A LA ASIGNATURA

L'assignatura "Àfrica i Àsia Contemporània" forma part de les matèries optatives del primer cicle de la Llicenciatura d'Història. Hi té una càrrega total de 9 crèdits (1 crèdit = 25 hores) distribuïts en dos quadrimestres de 15 setmanes cadascun. Es tracta d'una docència que ha d'oferir, d'una banda, una introducció a la història d'aquests dos grans continents i, de l'altra, ha d'oferir també continguts que permeten els estudiants tenir els coneixements necessaris per tal de comprendre aquesta realitat i el seu passat.

En aquest sentit, hi ha diversos aspectes que cal fixar. En primer lloc, pel que fa referència a l'abast de l'assignatura, històricament i geogràfica, és evident que és d'una magnitud tal que és impossible parar esment en tots els aspectes hom hauria d'analitzar. Això vol dir que necessàriament s'hauran de triar aquells processos i aquelles societats que hom considere més significatives o representatives del conjunt. En segon terme, l'assignatura ha de fugir de l'òptica tradicional, aquella que presenta Àsia i Àfrica com si no foren altra cosa que una forma distinta de fer història d'Europa. Si bé és cert, que els europeus van colonitzar i dominar aquests continents, la seua història no és només la que tradicionalment hem pogut llegir als manuals.

III.- VOLUM DE TREBALL

Aquest apartat es refereix al nombre d'hores presencials i no presencials que l'estudiant li dedica (hipotèticament) a l'assignatura. Tot partint de què s'insereix al primer cicle i que comprèn un total de 1.500 (60 crèdits per 25 hores/crèdit). Com s'ha dit, l'assignatura en qüestió té una càrrega de 9 crèdits, distribuïts al llarg de 30 setmanes (dos quadrimestres de 15 setmanes) i el volum de treball seria el següent:

➤ ASSISTÈNCIA A CLASES.

- Assistència a classes teòriques: 1'5 h. /setmana x 30 setmanes = 45 h. curs.
- Assistència a classes practiques: 0'5 h. /setmana x 30 setmanes = 15 h. curs.

➤ ESTUDI GENERAL Y PREPARACIÓ D'EXÀMENS (temps dedicat a preparar classes i exàmens).

- Estudi habitual de continguts per a la preparació de les classes teòriques: 1'5 h./setmana x 30 setmanes = 45 h.
- Preparació de treballs pràctics de classe: 0'5 h/setmana x 30 setmanes = 15 h.
- Estudi para la preparació d'exàmens: 65h. /curs

➤ REALITZACIÓ D' UN TREBALL EN GRUP

- 1 treball/curs = 20 h./curs

➤ ACTIVITATS COMPLEMENTÀRIES (temps dedicat a l'assistència a seminaris, activitats guiades, tutories, etcètera)

- Assistència a tutories: 5 h. /curs.
- Assistència a seminaris i d'altres activitats dades: 5 h. /curs.
- Preparació de seminari o treball relacionat amb altres activitats: 5 h./curs.

➤ REALITZACIÓ D'EXÀMENS (temps que l'estudiant dedica a realitzar exàmens i controls d'avaluació en general)

- Realització d'exàmens i/o proves d'avaluació: 2 exàmens x 2,5 h. cadascun = 5 h./curs

En síntesi:

	Hores/curs
ASSISTÈNCIA A CLASSES TEÒRIQUES	45
ASSISTÈNCIA A CLASSES PRÀCTIQUES	15
ESTUDI I PREPARACIÓ DE CLASSES TEÒRIQUES	45
ESTUDI I PREPARACIÓ DE CLASSES PRÀCTIQUES	15
ESTUDIO Y PREPARACIÓN DE EXÁMENES	65
REALITZACIÓ TRABALL EN GRUP	20
REALITZACIÓ D'EXÀMENS	5
ASSISTÈNCIA A TUTORIES PROGRAMADES	5
ASSISTÈNCIA A SEMINARIS I ACTIVITATS	5
PREPARACIÓ SEMINARI U ALTRES ACTIVITATS	5
TOTAL VOLUM TREBALL	225

IV.- OBJECTIUS GENERALS

Els objectius generals de l'assignatura "Àsia i Àfrica Contemporània" són els següents:

- ✓ Proporcionar als estudiants un coneixement bàsic dels grans processos de formació de les societats africanes i asiàtiques a l'època contemporània.
- ✓ Afavorir l'anàlisi de conjunt enfront de la de l'estudi de països o casos concrets. Alhora, utilitzar exemples particulars per tal d'il·luminar tendències generals.
- ✓ Introduir l'estudiant en els grans processos i conflictes actuals que tenen lloc en aquests dos continents.
- ✓ Introduir l'estudiant en les formes historiogràfiques amb què els països colonitzats pensen el seu passat.

V.- CONTINGUTS

L'assignatura “Àsia i Àfrica Contemporània” s'estructura en diversos blocs.

- Una introducció en la qual palesar fins a quin punt molt del que sabem d'Àsia i Àfrica és una construcció europea, és a dir, fixar la relació entre “nosaltres” i “els altres”.
- L'època colonial. El segle de l'exploració, d'aventurers, missioners, científics, i el segle de l'explotació.
- La descolonització i els processos d'independència. La creació de les grans potències asiàtiques.
- La situació colonial avui en dia, vista en si mateixa o a través dels diversos conflictes que travessen aquesta geografia.

VI.- HABILITATS A ASSOLIR

El domini de l'assignatura suposa, no sols l'adquisició d'uns coneixements bàsics sobre la història d'Àsia i Àfrica sinó també el desenvolupament, a través d'ella, d'una sèrie d'habilitats, mètodes i formes de raonament i competències que inicien l'estudiant en la comprensió de la diversitat i l'alteritat dins el món contemporani:

- a) Introducció a les nocions d'espai i temps com a social i històricament construïts, diferents de la pura relació diacrònica o “natural”.

b) Introducció a la percepció correcta i crítica dels tres temps (passat, present i futur), així com de la relació entre ells.

c) Introducció als fonaments del raonament multicausal que acostume l'estudiant a unes perspectives interrelacionades i globals, així com a les perspectives comparades.

d) Introducció a les principals formes d'explicació en història.

f) Els valors en la història: relativisme cultural i els seus límits, la tolerància, el respecte als drets humans, dialèctica entre l'universal i el particular...

g) Usar els instruments de recopilació d'informació, com ara catàlegs bibliogràfics, referències electròniques, imatges, etcètera.

f) Adquisició d'un bagatge de coneixements suficients i pertinent, d'acord amb els objectius marcats.

VII.- HABILITATS SOCIALS

Es tracta d'un conjunt d'habilitats, valors i actituds que l'estudiant ha d'assolir al llarg del seu aprenentatge global, en el context del pla d'estudis.. Això vol dir que es tracta d'un conjunt d'objectius compartits pels diversos professors i que són de caràcter social o ètic, i no només acadèmic.

- a) Comunicació oral i escrita adequada
- b) Capacitat de gestió de la informació
- c) Capacitat d'anàlisi i de síntesi
- d) Habilitats per argumentar amb criteris racionals
- e) Aprenentatge autònom
- f) Treball en equip
- g) Motivació per l'esforç i per la qualitat
- h) Adquisició d'un compromís ètic amb el entorn social

VIII.- TEMARI i PLANIFICACIÓ TEMPORAL

Assignatura: "Àfrica i Àsia Contemporània"

Duració: 30 setmanes

	TEMA	Setmanes
1	Occident i els altres	2
2	Àfrica i Àsia abans dels europeus.	3
3	El segle XIX. Exploradors i colonitzadors.	4
4	El repartiment d'Àfrica	3
5	Expansió asiàtica. L'impacte occidental: Índia, Xina i Japó	4
5	El segle XX. La descolonització	4
6	Àfrica poscolonial	3
7	Els gegants asiàtics ara: Índia i Xina	4
8	El colonialisme avui	3

IX.- BIBLIOGRAFÍA DE REFERENCIA

1.- Bibliografía básica de carácter general.

- AA.VV., *Historia Universal*, Madrid, Siglo XXI (diversos volums)
- BERTAUX, P., *África. Desde la Prehistoria hasta los Estados actuales*, Madrid, 1971.
- BIANCO, L., *Asia contemporánea*, Madrid, 1976.
- CHESNEAUX, J., *Asia oriental en los siglos XIX y XX*, Barcelona, 1976.
- COQUERY-VIDROVITCH, C., *África Negra de 1800 a nuestros días*, Barcelona, 1976.
- DAVIDSON, B., *Historia de África*, Barcelona, 1992.
- ILIFFE, J., *África. Historia de un continente*, Madrid, 1998.
- KI-ZERBO, J., *Historia del África Negra. De los orígenes al siglo XIX*, Madrid, 1980.
- OLIVER, R. i ATMORE, A., *África desde 1800*, Madrid, 1997
- SEGURA, A., *Senyors i vasalls del segle XXI*. Barcelona, La Campana, 2004 (trad. Cast. En Alianza, Madrid, 2004)

2.- Bibliografía adicional o complementària, més:

- AA.VV., *El Atlas de Le Monde Diplomatique*, Valencia, 2003.
- BEASLEY, B.G., *Historia contemporánea de Japón*, Madrid, 1995.
- BIANCO, L., *Los orígenes de la revolución china (1915-1949)*, Barcelona, 1999.
- CHAMBERLAIN, M.E., *La descolonización. La caída de los imperios europeos*. Barcelona, 1997.
- EVANS, H., *Historia de China desde 1800*. El Colegio de México, 1989.
- FAIRBANK, J.V., *Historia de China. Siglos XIX y XX*, Madrid, 1990.
- FAIRBANK, J.V., *China: una nueva historia*, Barcelona, 1996.
- HOURLANI, A., *Historia de los pueblos árabes*, Barcelona, 1992.
- LARAQUI, A., *Historia del Magreb. Desde los orígenes hasta el despertar magrebí*, Madrid, 1994.
- MARTÍNEZ CARRERAS, J.U., *Historia de la descolonización, 1919-1986. Las independencias de Asia y África*, Madrid, 1987.
- MARTÍNEZ CARRERAS, J.U., *Colonialismo y descolonización. Siglos XIX y XX*, Madrid, 1992.
- MIÈGE, J.L., *Expansión europea y descolonización, de 1870 a nuestros días*, Barcelona, 1975.
- MORALES LEZCANO, V., *Africanismo y orientalismo en el siglo XIX*, Madrid, 1989.
- SEGURA, A., *Aproximació al món islàmic*, Barcelona, 2000 (hi ha trad. cast.)
- SHOUJI, B., *Breve historia de China: desde 1919 hasta 1949*, Beijing, 1992.
- SIMEON, J.D., *El mite d'Àfrica*, València, 2002.
- TOGORES SÁNCHEZ, L.E., *Japón en el siglo XX: de imperio militar a potencia económica*, Madrid, 2000.
- WESSELIN, H.L., *Divide y vencerás. El reparto de África, 1880-1914*, Península, 1999.

X.- METODOLOGIA

El desenvolupament de l'assignatura ha de comportar un canvi substancial en el procés d'ensenyament-aprenentatge, la qual cosa implica un doble compromís, tant per a l'estudiant com per al professor:

- Per part del professor, abandonar el tradicional mètode d'ensenyament basat en l' utilització abusiva de la classe magistral i substituir-lo per un altre que contemple la diversitat de possibilitats en la seua relació amb l'aprenentatge de l'alumne: direcció, orientació, explicació, atenció personalitzada, ús de noves tecnologies, etc.
- Per part de l'estudiant, abandonar la seua actitud passiva de mer receptor d'un “missatge” i substituir-la per una predisposició a un aprenentatge actiu, participatiu, autònom i crític que estiga basat, a més, en un treball continu.

Cal tenir en compte que només des d'aquest últim punt de vista adquireix sentit la nova valoració dels crèdits ECTS que contemplen, tal com ha quedat recollit en l'apartat III d'aquesta Guia, el volum total del treball que l'estudiant ha de dedicar per a superar una matèria.

Per part del professor, el seu compromís ha d'anar més enllà d'una mera traducció dels crèdits actuals als nous criteris dels ECTS, és a dir, més enllà d'una mera readequació de l'horari de classes segons criteris de classes teòriques/classes pràctiques o classes presencials/ no presencials.

D'acord amb açò, la metodologia que se seguirà en la present assignatura és la següent:

- 1) Hi haurà a la setmana dues hores de classes presencials, és a dir, d'activitat a l'aula habitual de l'assignatura o del grup. Aquestes hores es distribuïran de la manera següent:

- 2)

Classes teòriques: 2/3 del total d'hores assignades a cada tema. Durant elles, el professor exposarà i explicarà aquells elements fonamentals que deuen guiar l'estudiant en l'estudi y comprensió del tema en qüestió. És fonamental que l'estudiant realitze, de forma prèvia a l'exposició del professor i a cada tema, una lectura d'aquell manual o d'aquells textos que prèviament se li indicaran. La dita lectura i preparació serà obligatòria i objecte d'un control o avaluació contínua, tal com s'indica en el corresponent apartat d'aquesta Guia.

Classes pràctiques: 1/3 del total d'hores assignades a cada tema. Durant aquest temps s'aprofundirà, a través de materials diversos, en aquells aspectes que es consideren més importants o significatius del tema. Els materials seran lliurats amb anterioritat pel professor als alumnes i aquests han de procedir a la seua preparació. Aquestes classes seran participatives i els estudiants assumiran, rotativa i alternativament, la responsabilitat de la seua exposició. També, tal com s'indicarà en el seu corresponent apartat, la preparació i participació a les classes pràctiques serà obligatòria i objecte d'avaluació.

Les sessions s'aprofitaran per anar introduint i habituant els estudiants en el maneig d'aquells materials i tècniques propis de la disciplina històrica.

3) Realització d'un treball de grup:

- A efectes de la realització d'aquest treball d'iniciació, tots els estudiants seran distribuïts en grups d'un màxim de cinc membres.
- La formació de grups respondrà a les propostes dels estudiants i, si és el cas, a les propostes del professor. La composició dels grups es tancarà definitivament entre la tercera i quarta setmana de curs.
- El tema serà proposat pel grup o, en el seu cas, per part del professor.
- Tal treball **tindrà la seua corresponent valoració** i la seua equivalència en hores de dedicació.
- Per a la seua realització, tots els estudiants d'un grup de treball hauran d'acudir a les Tutories programades a l'efecte (cinc hores en total)
- L'entrega del treball es realitzarà d'acord amb les dates establertes en el Cronograma adjunt

Proposta de treball en grup

a) Objectius generals

Els objectius generals que es plantegen han d'estar d'acord amb el caràcter d'iniciació d'aquest treball. Per això, més enllà dels temes concrets, tots els treballs haurien de perseguir una sèrie d'objectius comuns i molt genèrics que tingueren a veure amb la metodologia i les tècniques específiques del treball històric. Per exemple,

- Posar en contacte als estudiants amb les fonts i materials per a l'elaboració d'un treball històric.
- Desenvolupar la capacitat de selecció, crítica i síntesi de la informació obtinguda.
- Desenvolupar la capacitat d'exposició escrita, d'acord amb les normes formals mínimes: índex, desenvolupament amb epígrafs, citació, conclusions, bibliografia i fonts.
- Iniciar els estudiants en la relació dialèctica entre hipòtesi o plantejaments inicials, recollida d'informació, elaboració del discurs històriques i noves hipòtesis.
- Acostumar-los a l'exposició pública i defensa dels treballs.

b) Aspectes formals comuns.

Tots els treballs hauran d'atènyer-se als següents aspectes formals:

- Hauran de presentar-se mecanografiats, amb una extensió aproximada de 20 folis. L'interlineat ha de ser de 1'5 i la grandària de la lletra 12, Arial o Times New Roman.
- El treball ha de comptar de: títol, índex, cos principal del text, cites a peu de pàgina i bibliografia.
- La redacció ha de ser lògicament i gramaticalment correcta.

c) Aspectes procedimentals comuns.

- 4) Plantejament inicial: tema proposat pel professor o triat per cada grup d'alumnes a partir de les propostes del professor.

- 5) Elaboració d'una llista bibliogràfica pertinent que continga:
 - obres de referència (cronologia, atlas historicogeogràfics, diccionaris, etc.)
 - manuals i bibliografia general
 - monografies i articles de revistes especialitzades
 - informació electrònica (visual, sonora, escrita, etc.).
- 6) Lectura de la bibliografia:
 - selecció de dades, idees i arguments.
 - confecció de fitxes de lectura (de continguts, de cita textual, d'avaluació...)
- 7) Elaboració de guió provisional del treball
- 8) Redacció final del treball:
 - introducció.
 - exposició d'idees i arguments
 - aparell crític:
 - . notes a peu de pàgina
 - . cites textuais
 - . llistats bibliogràfics i documentals
 - . imatges (gràfics, mapes, fotografia, etc.)
 - . conclusions

3 Assistència a Tutories Programades:

L'objectiu d'aquestes Tutories serà el plantejament, discussió i seguiment d'un treball, tal com s'ha plantejat en l'apartat anterior.

La programació d'aquestes tutories, així com les seues dates, serà entregada a l'inici del curs pel professor als seus estudiants i **la seua assistència serà obligatòria.**

4 Assistència a Tutories no Programades:

A més de l'assistència obligatòria a les Tutories anteriors, els estudiants d'un grup podran assistir a les hores d'atenció a estudiants que té programades cada professor, per realitzar consultes sobre qualsevol tema o aspecte relacionat amb l'assignatura.

Aquestes consultes es poden realitzar també a través d'e-mail en el moment en què l'estudiant considere adient.

5 Assistència a seminaris o altres activitats guiades:

Tots els estudiants de primer curs assistiran, com a mínim, a tres de les cinc activitats programades a este efecte al llarg de tot el curs per les distintes àrees per a poder ser avaluats per aquestes tasques en el conjunt de les matèries troncales.

De cada una d'elles se'ls exigirà després una síntesi o resum que en el seu moment es concretarà.

Com a complement de les classes i per tal d'aplicar la metodologia, els estudiants tenen a la seua disposició un **grup yahoo**. Aquest és grup moderat pel professor de l'assignatura i permetrà comunicar-se per a qualsevol cosa: tutories virtuals, informacions, notícies, mapes. Imatges, etcètera. Qualsevol estudiant podrà remetre material i missatges al grup, tot i que prèviament ha d'estar aprovat pel moderador.

(<http://es.groups.yahoo.com/group/asiafrica/>)

HORARI GENERAL DE TUTORÍES

Sis hores setmanals

CRONOGRAMA DE L'ASSIGNATURA

Setmanes	1 ^a	2 ^a	3 ^a	4 ^a
Sep.				
Oc.				
Nov.	Activitat comple.			
Dic.				
En.			Activitat comple.	
Feb.				
Mar.				
Abr.				Entrega TREBALL CURS
Maig	Activitat comple.			Entrega complem. Síntesi activitat
Juny				

XI. - AVALUACIÓ DE L'APRENENTATGE

Els criteris i procediments d'avaluació aplicats a aquesta assignatura seran els següents:

1.- Com a **avaluació inicial** es preveu elaborar algun test o qüestionari per a veure quin nivell formatiu posseeixen els estudiants en relació al contingut de l'assignatura, així com les seues habilitats conceptuals o terminològiques.

2.- Com a **avaluació formativa** es contemplaran diversos procediments:

2.1.- Periòdicament s'avaluarà, mitjançant proves el més concretes i objectives possibles, el procés continuat per part dels estudiants de la preparació de les classes teòriques a través dels manuals i materials que el professor assenyale. L'objectiu final d'aquestes avaluacions i els seus resultats és que l'estudiant tinga un nivell d'informació suficient sobre el seu grau de compromís i sobre el seu procés d'adquisició de coneixements bàsics al llarg de l'assignatura.

2.2.- De la mateixa manera, s'avaluarà la preparació i participació a les classes pràctiques. Aquí es valorarà de manera especial la capacitat de resolució d'aquells aspectes que es presenten, així com les habilitats fonamentals d'expressió oral, explicació, maneig de tècniques, capacitat de síntesi, etc.

2.3.- Es podrà fer un primer examen parcial al final del primer quadrimestre sobre la matèria vista i explicada fins aqueix moment en classe. L'examen serà escrit i es valoraran els aspectes següents:

- nivell de coneixements d'acord amb els objectius de l'assignatura.
- expressió escrita correcta, tant des del punt de vista expositiu com terminològic.
- capacitat de relació i raonament.

Sobre un màxim de 10, es considera que és estudiant ha aprovat amb un 4.

3) Com a **avaluació final** es contemplarà el següent:

3.1.- Un treball mecanografiat, l'esquema del qual, evolució, procediments, presentació formal, etc., haurà estat discutit i orientat pel professor en les Tutories programades.

3.2.- Les distintes síntesis, mecanografiades, relatives a les activitats complementàries i/o seminaris a què haja acudit l'estudiant.

3.3.- Un examen final (que podrà ser només de la matèria del segon quadrimestre, sempre que l'estudiant haja superat l'examen parcial), també escrit, i el qual es valorarà amb els mateixos criteris que el primer.

En síntesi:

Proves escrites	50%
Lectures i treballs sobre elles	25%
Treballs	15%
Activitats complementàries	10%
TOTAL	100

Hom podrà millorar la nota (fins un 20%) amb altres treballs voluntaris, tot entenent que sense aquest esforç addicional també s'aconsegueix la puntuació màxima.

En la convocatòria de setembre del 2006, per a superar la matèria, es tindran obligatòriament en compte les qualificacions obtingudes durant el curs en les diverses tasques i activitats realitzades (treball de grup, assistència a activitats, proves pràctiques, etc.). Les qualificacions del treball de curs i de les activitats complementàries només es mantindran vigents en les dues primeres convocatòries (juny-setembre del 2006).